

Activiteitenverslag

Projectsubsidie 'Standaard methodiek
toegangsverlening API's' – fase 2

Datum

23 december 2025

Versie 1.0

Contact

marc.deboer@vng.nl

Inleiding

In dit document wordt verslag gedaan van de ondernomen activiteiten en behaalde resultaten in het kader van de projectsubsidie 'Standaard methodiek toegangsverlening API's' (ook wel project 'FTV') over de periode 1 april tot en met 31 december 2025.

Deze periode, fase 2 genoemd, is een doorloper van fase 1, waarvoor een soortgelijk activiteitenverslag gemaakt is.

Oorspronkelijke doelen

In de vaststellingsaanvraag zijn de volgende doelen gesteld, met bijbehorende activiteiten:

1. Een standaard voorstellen, door middel van:
 - a. Het schrijven en openbaar publiceren van de voorgestelde standaard, in OAS-formaat;
 - b. Eén of meerdere werkgroepen periodiek bijeenbrengen voor co-creatie;
 - c. Review rondes organiseren om inbreng op te halen bij stakeholders zoals bronhouders, implementatiepartners, belangengroepen, Logius en GDI
 - d. Status verkrijgen, via architectuurtafels, en bij Logius via BOMOS
2. Draagvlak voor de standaard verkrijgen door:
 - a. Steun te verkrijgen van gezaghebbende partijen
 - b. Een community op te zetten om voortgang en successen te communiceren en het gesprek te faciliteren
 - c. Twee grotere bijeenkomst te organiseren vanuit Digilab
3. Positionering van de standaard, door aansluiting te maken en houden bij aanpalende projecten, zoals: FDS, FSC, Logboek dataverwerkingen, Regie op gegevens en internationale standaardisatie initiatieven zoals AuthZEN, IDSA en NEN
4. Bewijslast te leveren van het nut en de haalbaarheid van de standaard door:
 - a. Een referentie-implementatie te maken en actief aan te bieden;
 - b. Een proefopstelling te beschrijven en realiseren waarmee de praktische uitvoerbaarheid getoond wordt;
 - c. Minstens twee pilotprojecten te doen.
5. Implementatie faciliteren door:
 - a. Ondersteuning te bieden aan projecten;

- b. Stappenplannen te bieden voor ontwerp, implementatie, test en uitrol van implementaties.

Ondernomen activiteiten

Doel 1: standaarden schrijven en vaststellen

Doel 1 is behaald, voor zover mogelijk in de gegeven tijdslijn, met uitzondering van het juridisch beleidskader. Hieronder volgt een gedetailleerde beschrijving van de activiteiten en resultaten per standaard.

AuthZEN

Er is door het project actief meegewerkt in de OpenID **AuthZEN** werkgroep. Wensen in het kader van FDS, en dan specifiek om het federatieve aspect te versterken, zijn ingebracht en geaccepteerd. OpenID heeft versie 1.0 in openbare consultatie gebracht. De consultatieperiode eindigt op 6 januari 2026.

Een voor FDS belangrijk onderdeel, de residual policies, is ingebracht maar heeft 1.0 niet gehaald. Deze feature is wel informeel door de werkgroep geaccepteerd en staat voor versie 1.1 gepland.

AuthZEN NL Gov 1.0 is door de eigen werkgroep in co-creatie geschreven en geaccepteerd, en vervolgens ter openbare consultatie aangeboden. AuthZEN NL Gov is in beheer genomen door Logius. Er is één reactie op consultatie gekomen, waarop Logius nog dient te reageren.

Authorisation Decision Log

De tweede standaard, logboek toegangsbeslissingen, is in het Engels geschreven en als **Authorisation Decision Log** (ADL) aangeboden en geaccepteerd door de eigen werkgroep. De openbare consultatie hierop is ook voltooid.

ADL is echter niet in beheer geaccepteerd vanwege beperkte capaciteit bij Logius.

Register toegangsbeleid

De derde standaard, **register toegangsbeleid**, is conceptueel beschreven maar nog niet concreet ingevuld.

Juridisch beleidskader

Een **niet gehaald doel** is het publiceren van het **juridisch beleidskader** voor de FTV-standaarden. Hiervoor is een subwerkgroep bijeengekomen en met de juristen van BZK gewerkt aan een tekst. Deze is in conceptvorm besproken binnen BZK en compleet bevonden. Het uitwerken ervan is echter niet gebeurd, en niet geheel duidelijk waarom. Waarschijnlijk hebben drukte en personeelsswisselingen in het juristenteam het werk vertraagd en/of buiten de prioriteiten doen belanden.

Vaststellingstatus

De set van drie bovengenoemde standaarden is gepresenteerd bij de Programmeringstafel GDI ter informatie. De volgende stap is het ter besluitvorming aanbieden aan de Programmeringstafel Gegevensuitwisseling van de twee geaccepteerde standaarden. Het initiatief hiervoor ligt bij de PGDI.

Parallel zullen de eerst twee standaarden aangeboden worden aan Forum Standaardisatie. De eerstvolgende inschrijvingsronde sluit op 6 maart 2026.

Doel 2: Draagvlak

Doel 2 is behaald, als volgt:

Doel 2a. Qua gezaghebbende partijen zijn vooral de bovengenoemde tafels en commissies te benoemen. Er is ook goed contact met toekomstige deelnemers van het FDS, maar die kunnen niet per se als gezaghebbend worden gezien.

Doel 2b. Er is consistent elke twee weken een werkgroepbijeenkomst geweest, met over het algemeen goede opkomst. Er is actief meegedacht en gewerkt door belangrijke partijen. De deelnamelijst, verslagen en opnames zijn op de website van het project terug te lezen. Daarnaast is er elke twee weken een nieuwsbrief verstuurd naar een lijst van meer dan 100 geïnteresseerden. De werkgroep en nieuwsbrief zijn in een onderzoek door Realisatie IBDS als beste beoordeeld.

FTV was ook onderwerp van 1 van de 4 inloopsprekuren van Realisatie IBDS, welke ook goed bezocht was en waardevolle zichtbaarheid en feedback heeft opgeleverd.

Doel 2c. bijeenkomsten

- FTV heeft meegedaan aan de Digilab development dag op 1 juli 2025, als een van de onderwerpen in de carrousel. Daar zijn goede gesprekken gevoerd met organisaties die voor het eerst van FTV hoorden.
- FTV heeft op het Fieldlab in november 2025 meegedaan met een project samen met Haven+ en gemeente Utrecht. Hierin is met succes toegangsverlening ingebracht in de Integraal Klantbeeld (IKO) applicatie van Ritense.

Doel 3: Positionering

Op alle belangrijke niveaus is FTV onder de aandacht gebracht en uitgelijnd met soortgelijke of aanpalende initiatieven:

- FTV is met de projecten FDS, FSC en Logboek dataverwerkingen in contact gebleven doordat deze projecten actief deelnamen aan de werkgroep.
- Zoals boven genoemd is meegeschreven aan AuthZEN
- FTV is onder de vlag van VNG lid geworden van NEN JTC 25
- FTV heeft in samenwerking met iSHARE deelgenomen aan de Eclipse werkgroep op Europees niveau.
- FTV is gepresenteerd aan de NEN 7520 werkgroep: autorisatie in de zorg.

Doel 4: Bewijslast

Om te laten zien dat en hoe FTV in de praktijk werkt zijn als activiteiten ondernomen:

- De **referentie-implementatie** is verder ingevuld. Als belangrijkste verbeteringen zijn doorgevoerd:
 - Een grafische web interface voor beheerders;
 - Optie om naast het bestandssysteem ook van een database (PostgreSQL) gebruik te maken voor PIP en PAP;
 - Uitgewerkt hoe de oplossing uitgezet moet worden op een representatieve infrastructuur zoals Haven+ en de Digilab omgeving.
 - Documentatie

Omdat productiewaardige software niet het doel was is er bewust voor gekozen om alleen die delen te implementeren die we in de praktijkproeven ingezet konden worden.

- Er is een werkende, publiek toegankelijke **proefopstelling** gemaakt, inclusief een use case met testgevallen die demonstreert hoe FTV in de praktijk kan functioneren.
- Er is aan de pilot voor IKO/GZAC van de gemeente Utrecht deelgenomen. Hieruit is in het Fieldlab een werkende demo gekomen. De functionele reikwijdte daarvan is echter beperkt.

Doel 5: Implementatie

AuthZEN NL Gov 1.0 is ingebouwd in de iWlz implementatie. Andere projecten hebben interesse getoond maar niet tot productie gekomen.

Er zijn geen productie-implementaties van OpenFTV geweest. FTV komt te vroeg voor de projecten en programma's die naar het FDS toewerken, de implementatie van FSC komt maar langzaam op gang.

Conclusie

Samengevat zijn de resultaten als volgt:

- **Doelen 1, 2 en 3:** de standaarden, met draagvlak en afstemming, zijn behaald, met uitzondering van het juridisch beleidskader. Verdere vaststelling door PGDI en Forum Standaardisatie moet in 2026 gebeuren.
- **Doel 4**, bewijslast, is gehaald voor zover zinvol. Verder bouw van software heeft alleen nut als daar vraag naar is vanuit PoC's of projecten.
- **Doel 5**, implementatie, is vrijwel niet gehaald. De FDS-context bestaat nog niet in de praktijk, en FTV zonder FDS heeft meestal niet voldoende business case.